

**Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu Operačního programu
Vzdělávání pro konkurenceschopnost.**

Projekt MŠMT ČR	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu	CZ.1.07/1.4.00/21.2146
Název projektu školy	Inovace ve vzdělávání na naší škole ZŠ Studánka
Klíčová aktivita III/2	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Sada č. I

Identifikátor DUM: VY_32_INOVACE_SADA I_ČJ , DUM 1

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk

Název: Popis – celkové shrnutí – 8. ročník

Autor: Mgr. Lenka Friedrichová

Stručná anotace: Žák samostatně vypracovává popis na zadané téma a využívá při tom všech daných zákonitostí. Dále uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel.

Metodické zhodnocení: Žák při plnění zadaných úkolů zhodnotí své vědomosti o popisu za dva ročníky. Vhodně užívá jazykové prostředky. Učivo je vhodné i pro žáky se specifickými potřebami v učení. Odučeno v 8. A dne 1. 6. 2011.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

POPIS – CELKOVÉ SHRNUÍ

ZÁKLADNÍ POUČENÍ

POPIS PŘEDMĚTU – cílem je podat celkovou představu o pozorovaném předmětu

- uvádíme jednotlivé části a postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu, od blízkého ke vzdálenějšímu, popř. v určitém směru, např. shora dolů apod.
- snažíme se o přehlednost

POPIS DĚJE – je vlastně **VYPRAVOVÁNÍ**

- cílem je podat zajímavý popis události, průběhu děje
- snažíme se o dějové napětí udržované volbou vhodných dějových sloves, dále pomocí krátkých dvojčlenných vět (včetně neúplných) i vět jednočlenných
- jazykové prostředky volíme podle toho, jaký cíl sledujeme, v jakém prostředí jsme a komu je sdělení směřováno
- zajímavější je vypravování v 1. osobě, protože působí bezprostředněji

POPIS PRACOVNÍHO POSTUPU – patří k popisu děje

- jednotlivé činnosti uvádíme postupně, tak, jak následují za sebou
- zde jde o srozumitelnost, přesnost a názornost všech fází činnosti
- k vyjadřovacím prostředkům patří odborné názvy, místo zde nemají slova citově zabarvená

PŘÍRODNÍ (subjektivně zabarvený) **POPIS – LÍČENÍ**

- vyjadřuje subjektivní dojem z jevu (téměř výhradně přírodního)
- cílem je zapůsobit na čtenářovy představy, pocity a nálady, vyjádřit vztah vypravěče k dané skutečnosti
- užíváme přirovnání, nezvyklá slovesa, personifikace, básnická přirovnání i slova citově zabarvená
- vkládají se výhradně subjektivní dojmy, užívají se prvky fantazie
- výjimkou nejsou delší souvětí

POPIS OSOBY – známe vnější = podoba, vzhled, oblečení...

- dále vnitřní = povaha, charakter, zájmy...
- známe přímý popis = přímo nazvaná vlastnost apod., dále nepřímý popis = vlastnost vyplyne např. z příběhu o osobě, z jeho jednání apod.

Obrázek č. 1

Obrázek č. 2

SKUPINOVÁ PRÁCE

- děti rozdělíme do 5 skupin (vhodný počet dětí je 4 – 5)
- role všech dětí ve skupině je rovnocenná, všichni se podílejí na úspěchu, pouze si zvolí jednoho zástupce = mluvčího, který výslednou práci přečte

KAŽDÁ SKUPINA MÁ JINÝ SLOHOVÝ ÚKOL

1. skupina – popíše na podzimním obrázku skupinu dětí s dospělou osobou v popředí (zde použijete pouze popis vnější, neboť tyto osoby blíže neznáme, můžeme jen usuzovat, jaké jsou)
2. skupina – popíše vzdálenou vesničku na zimním obraze
3. skupina – přírodní líčení – vylíčíte, jak se změnila příroda od podzimu do zimy (na základě pozorného zkoumání obou obrazů i na základě svých dojmů)
4. skupina – vypracuje popis pracovního postupu, konkrétně, jak se správně staví sněhulák (viz zimní obraz)
5. skupina – má za úkol popis děje, čili vypravování, sestaví jej v 1. osobě. Vžijte se do prvního nebo druhého obrazu jako jedna z jeho postav (lidských), jež se účastní situací a dějů, které v té chvíli u rybníka probíhají, vyprávějte tyto děje, zapojte i svou fantazii

Na závěr všechny skupiny své práce (rozsah asi 1 stránka) prezentují před ostatními žáky.

Použité zdroje:

STYBLÍK, Vlastimil a kol. *Český jazyk pro 7. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií*. 2. vyd. Praha: SPN, 2004. ISBN 80-7235-103-6, s. 146, 155, 163, 165, 172.

KRAUSOVÁ, Zdeňka, TERŠOVÁ Renata. *Český jazyk 7 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*. 1. vyd. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2004. ISBN 80-7238-320-5, s.108, 115

Obrázky č. 1, 2: © KOMENIUM n.p., Praha.1982. Tisk: MTZ Opava.